

- порушення здатності до навчання, психічного здоров'я студентів та викладачів, їх мотивації;
- зниження показників зарахування здобувачів та їх відвідування закладів навчання;
- пошкодження чи руйнування закладів освіти;
- забезпечення дистанційного навчання для студентів, які не можуть дістатися до університету через небезпеку;
- введення в університетах додаткових змін у розкладі для задоволення потреб вимушених переселенців.

Основними викликами для системи освіти під час війни є :

- коригування та пристосування навчального процесу до реалій життя. З початку війни приблизно 800 тис школярів перевелися на онлайн-навчання. На початку 2023 року дистанційно працює третя частина навчальних закладів в Україні і лише 15% – очно;

- проблемою є забезпечення учнів та вчителів комп'ютерами та смартфонами під час дистанційного навчання.

Втрати в навчальному процесі є великою проблемою. Найбільше навчальному процесові перешкоджають сигнали тривоги. Як наслідок – освітні втрати та прогалин у знаннях студентів. Адже багато тем студенти пропускають, тривалість занять скорочується, якість страждає.

Реалізація процесу навчання означає надання освіти в інший спосіб, але дистанційне навчання не відбувається так як очне, тому вчителі мусять адаптувати календарні і тематичні плани, розклад занять до умов дистанційного навчання.

Освітні втрати у навчальних закладах України найчастіше компенсують наданням матеріалів для самостійного опрацювання. Вчителі іноді можуть ущільнювати навчальний матеріал щоб встигнути в програму, а також надавати індивідуальні консультації у свій вільний час. Окремі навчальні заклади можуть взагалі не компенсувати навчальні втрати.

Здійснення освітнього процесу під час військового часу є потребою негативної ситуації, яка склалася та нетиповим явищем. Наразі завданням закладів освіти є формування умов, які б забезпечили реалізацію навчання в усіх можливих режимах.

Пойда С.Г., Сімонова І.В.

EDUCATION AND MORALE BUILDING ASPECTS OF THE TEACHER'S WORK IN SPECIAL CONDITIONS

Today education takes place in unusual for us conditions. Every teacher should understand that today it is impossible to work traditionally as before the war because everything has changed. It is a challenge not only for students, families but also for teachers.

The biggest pressure is air alarm signal during lessons, actions during evacuation. Conducting classes is complicated by technical problems: sometimes lack of light or Internet, failures in the settings of the electronic journals. During air

alarms the lessons stop – afterwards video materials and files have to be additionally downloaded to the platform, where students are forced to process part of the material themselves. Therefore, the most optimal and safe form of organization of the educational process in war period is remote education.

The losses in the educational process are caused by the current situation. As a result, teachers are forced to compensate them in various ways as providing students with educational materials for self-study, group and individual consultations in their free time or even compaction of educational material. Therefore, teachers should take into account urgent difficulties, namely:

1. Students who did not work in the full-time form will not work remotely either. Here it is necessary to solve the issue with the help of the individual forms of work.

2. It takes long time to create educational material. It is one thing when a teacher in the classroom conveys what he/she knows, and it is completely different to make the student learn himself. Therefore, video tutorials are an integral part of distance learning.

3. Violation of academic integrity by students. Project activities during distance learning can come in handy because it creates conditions for creative students' self-development and self-accomplishment.

4. At the same time in the conditions of war it is worth optimizing the training load.

5. Since the use of group and collective forms of work is complicated in the conditions of distance learning, it is necessary to focus on discussion, partnership variants and forms of updating basic knowledge and consolidation of theoretical material.

6. Character and morale-building teaching work is also an integral part of the educational process. And now, in the face of military aggression of the Russian Federation against Ukraine, it is difficult to overestimate its importance.

Teachers should also consider the following misconceptions:

1. Thinking only about student control at the lesson is a big mistake of the teacher. In this case the student is afraid to make a mistake which means he does not learn on his own but looks for ways to write off.

2. Demanding all students to make photo of their work and send it to you by mail. This can only be done with those who cannot perform interactive tasks due to technical reasons.

3. Do not forget about the methods of formative assessment. When teaching language and literature, such exercises as "Who more", "Yes or no", "Explain the word" will help to implement this principle.

4. Selection of digital services. All services can be divided into several groups: for online meetings, for the transfer of educational content (video content, worksheets), for creating tests and questionnaires, for creating monitoring and feedback. One or another service should be chosen depending on the educational tasks of the lesson.

The current situation could affect the students behavior and their ability to learn the material. Stress could affect attention, memory, and the ability to concentrate. Students may also need more time to review material due to stress. Accordingly teachers can observe the deterioration of reading, writing, and memorizing skills.

Therefore, students need support and understanding the most, academic success and grades take a back seat. As a result, a teacher additionally becomes a real psychologist!

So, the most important areas of morale and character building of teacher's work should be:

- psychological and emotional support of students;
- teaching rules of conduct in the conditions of military state of the country;
- adaptation and support of migrant students;
- development of critical thinking and media literacy;
- national-patriotic education.

It will not be superfluous to remind teachers about taking care of themselves. It is important to maintain a balance between professionalism, support of students and concern for one's own mental state. In order to help others teachers need to restore their own resource and satisfy their basic needs.

Therefore, the current lack of a comfortable environment for students and teachers is a critical problem of better organization of education nowadays.

Покидько М.І., Богачук М.Г., Балабуєва В.В.

ЗАКОНИ ПАМ'ЯТІ ПРИ ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Дуже часто студенти при вивченні медичної дисципліни обґрунтовують відсутність високих результатів вивчення слабкою пам'яттю, хоча, вивчивши фізіологію ВНС, повинні розуміти, що одним з основних критеріїв інтелекту є саме пам'ять. Пам'ять віддзеркалює сукупність психічних процесів, при яких відбувається засвоєння, збереження та відтворення або забування певної інформації, отриманої людиною. Вона відноситься до вищих психічних функцій та має надзвичайне значення в житті, бо є основним механізмом пристосування, адаптації та навчання.

Залежно від виду запам'ятовування виділяють два основних види пам'яті: довільна є результатом цілеспрямованих дій людини по запам'ятовуванню тієї чи іншої інформації (оцінюється при екзаменуванні); мимовільна виникає самостійно, при роботі з певними даними або взаємодії з незнайомою інформацією (практична пам'ять). Яка з цих видів пам'яті найбільш довготривала? Ми розуміємо, що традиційні класичні методи контролю знань, що були практикою десятиліттями при консервативних методах вивчення медицини, мали дуже багато як позитивних сторін, так і недоліків і базувались в основному на довільній короткочасній пам'яті та мінімізували здатність випускників пристосуватись до майбутньої практичної діяльності.

Методологія вивчення хірургії вимагає залучення різних видів пам'яті. Запам'ятовування інформації повинне поєднувати як **емоційну** складову, що зберігає відчуття, переживання, які супроводжують певну дію; **рухову** складову, яка допомагає у запам'ятовуванні окремих рухів або їх послідовностей (автоматизм дій); **моторну**, за допомогою якої засвоюються нові навички під час написання чи оперативних маніпуляцій; образне запам'ятовування дозволяє зберігати інформацію в уявлених образах на основі слухової, зорової, смакової або тактильної інформації.